

Санітарно – просвітницька інформація "Від заводу до кабінету щеплень: як зберігають безпечність вакцин»

Забезпечення якості вакцин починається задовго до першої ампули: ще на етапі розробки майбутню вакцину перевіряють у лабораторіях, на тваринах і в кількох фазах клінічних досліджень. Протоколи випробувань стандартизовані, дані переглядають етичні комітети та регулятори, а допуск до ринку можливий лише за умови доведеної безпеки та ефективності.

На виробництві діють правила Належної виробничої практики (GMP). Кожну сировину і компонент ідентифікують, обладнання калібрують, чисті зони контролюють, а персонал проходить кваліфікацію. Кожна серія вакцини тестується на стерильність, потентність, стабільність і відсутність домішок, і лише після повного пакета випробувань отримує паспорт якості.

Після внутрішнього контролю виробника підключається зовнішній нагляд: національні та міжнародні референтні лабораторії можуть перевіряти серії повторно. Поки дані та документація не збігаються, серія не потрапляє до системи постачання. Для державних закупівель часто вимагають додаткові аудити й прекваліфікацію ВООЗ, що підтверджує сталість якості на заводі.

Якість підтримують і під час логістики. Вакцини транспортують і зберігають у валідованому «холодовому ланцюгу» з реєстраторами температури та журналами контролю. У закладах охорони здоров'я препарати тримають у спеціалізованих холодильниках із безперервним термомоніторингом. При порушенні умов зберігання негайно відбраковують флакони з вакцинами.

Захист від підробок забезпечує не одна «голограма», а ціла система простежуваності: серійні та партійні номери, супровідні документи, погоджені маршрути постачання та вибіркові лабораторні перевірки. Це робить неможливим потрапляння «лівих» флаконів у пункти щеплень закладів охорони здоров'я.

Після початку використання вакцини продовжується фармакологічний нагляд. Медики та пацієнти повідомляють про несприятливі події, дані аналізують на предмет сигналів, а за потреби серії тимчасово вилучають або відкликають. Система працює як додатковий запобіжник і постійний зворотний зв'язок для виробників та регуляторів.

Для пацієнта це означає просту річ: в офіційному пункті щеплення ви отримуєте перевірений препарат, перевірену серію і дозу, що зберігалася правильно. Звичні реакції — короткочасні й легкі, а серйозні події трапляються рідко та розслідуються. Якість вакцин — це не одиничний тест, а безперервний ланцюг гарантій від лабораторії до шприца.

Дізнатися про наявність вакцин у медичних закладах Донецької області можна на офіційному сайті ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» за посиланням [ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»
https://dn.cdc.gov.ua/citizens/vaccination/](https://dn.cdc.gov.ua/citizens/vaccination/)

